

Republica Moldova
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

**Cum se protejează dreptul
de autor și drepturile conexe
în Republica Moldova**
(Biblioteca de proprietate intelectuală)

Chișinău, 2016

AGEPI

**“Biblioteca de proprietate intelectuală“
Cum se protejează dreptul de autor și drepturile conexe**

Alcătuitori: Olga Belei, Lilia Vermeiuc

Tehnoredactare: Zinaida Șcipțov

Adresa noastră:

Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1,

MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 400 555; 400 552; 400 506; 400 607

Fax: (+373 22) 440 119; 438 508

E-mail: office@agepi.gov.md

[http:// www.agepi.gov.md](http://www.agepi.gov.md)

Imprimat la AGEPI

© AGEPI, 2016

I. Date generale

1. Convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe la care Republica Moldova este parte

Republica Moldova este parte la următoarele convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

- Convenția de la Berna cu privire la protecția operelor literare și artistice, din 09.09.1886 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 511-XIII din 22.06.1995*);
- Convenția internațională pentru protecția drepturilor interpreților, ale producătorilor de fonograme și ale organizațiilor de difuziune, semnată la Roma la 26.10.1961 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 510-XIII din 22.06.1995*);
- Convenția mondială cu privire la drepturile de autor, semnată la Geneva la 06.09.1952 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 02.03.1993*);
- Convenția de constituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, semnată la Stockholm la 14.07.1967 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328-XII din 11.03.1993*);
- Convenția privind protecția producătorilor de fonograme împotriva reproducerii neautorizate a fonogramelor lor, semnată la Geneva la 29.10.1971 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 796-XIV din 10.02.2000*);
- Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 (*Republica Moldova a aderat prin Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului nr. 218-XV din 01.06.2001*);
- Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind dreptul de autor, semnat la Geneva la 20.12.1996 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998*);
- Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind interpretările, execuțiile și fonogramele, semnat la Geneva la 20.12.1996 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998*);

AGEPI

➤ Acordul cu privire la colaborarea în domeniul ocrotirii dreptului de autor și a drepturilor conexe, semnat la Moscova la 24.09.1993 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 206-XIV din 25.11.1998*);

➤ Hotărârea Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente cu privire la Regulile controlului vamal asupra trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor ce conțin obiecte ale proprietății intelectuale, semnată la Moscova la 28.09.2001 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 1094 din 19.08.2002*);

➤ Acordul privind colaborarea în domeniul protecției juridice și apărării proprietății intelectuale și crearea Consiliului Interstatal pentru problemele protecției juridice și apărării proprietății intelectuale, semnat la Sankt Petersburg la 19.11.2010 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 16.06.2011*).

2. Directive europene în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2009/24/CE din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată);

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/115/CE din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată);

➤ Directiva Consiliului nr. 93/83/CEE din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu;

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/116/CE din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată);

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 96/9/CE din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date;

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/29/CE din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;

Biblioteca de proprietate intelectuală

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/84/CE din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originală;

➤ Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2004/48/CE din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

3. Legislația Republicii Moldova în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

➤ Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 191-193/630 din 01.10.2010*;

➤ Legea nr. 1459-XV din 14.11.2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 11-13/42 din 31.01.2003*;

➤ Hotărârea Guvernului nr. 89 din 10.02.2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe, *Monitorul Oficial nr. 34-37/114 din 17.02.2012*;

➤ Hotărârea Guvernului nr. 744 din 20.06.2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de producere, eliberare și aplicare a marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme și Regulamentului cu privire la modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 134/805 din 01.07.2003*;

➤ Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12.07.2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 81-83/682 din 20.07.2001*;

➤ Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997 cu privire la Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, cu modificările ulterioare.

Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

➤ Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008, art. 96, 400;

AGEPI

- Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, art. 185¹, 185³;
- Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000, art. 1, cap. XII.

În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele prevăzute de legile naționale, se aplică normele tratatului internațional.

II. Noțiuni și dispoziții generale privind dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile *sui generis*

Prin dreptul de autor beneficiază de protecție toate operele exprimate într-o anumită formă obiectivă din domeniul literar, artistic și științific, indiferent de faptul dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului.

1. Obiectele protejate de dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile *sui generis*

Dreptul de autor se extinde asupra operelor literare, artistice și științifice, independent de scopul creării, modul de exprimare sau a valorii lor, exprimate în următoarele forme:

- a) scrisă (manuscris, text dactilografiat, partitură etc.);
- b) orală (interpretare publică etc.);
- c) imprimare audio sau video (mecanică, magnetică, digitală, optică etc.);
- d) de imagine (desen, schiță, pictură, plan, fotocadru etc.);
- e) tridimensională (sculptură, model, machetă, construcție etc.);
- f) în alte forme.

Obiecte ale dreptului de autor sunt:

- a) operele literare (povestiri, eseuri, romane, poezii etc.);
- b) programele pentru calculator care se protejează ca și operele literare;
- c) operele științifice;
- d) operele dramatice și dramatico-muzicale, scenariile și proiectele de scenarii, librettele, sinopsisul filmului;
- e) operele muzicale cu sau fără text;
- f) operele coregrafice și pantomimele;

Biblioteca de proprietate intelectuală

- g) operele audiovizuale;
- h) operele de pictură, sculptură, grafică și alte opere de artă plastică;
- i) operele de arhitectură, urbanistică și de artă horticolă;
- j) operele de artă aplicată;
- k) operele fotografice și operele obținute printr-un procedeu analog fotografiei;
- l) hărțile, planșele, schițele și lucrările tridimensionale din domeniul geografiei, topografiei, arhitecturii și din alte domenii ale științei;
- m) bazele de date;
- n) alte opere.

De asemenea, ca opere, se protejează prin dreptul de autor, fără a prejudicia drepturile autorului operei originale, **operele derivate și integrante** la baza cărora stau una sau mai multe opere și/sau oricare alte materiale preexistente.

Opere derivate sunt traducерile, adaptările, adnotările, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale operelor literare, artistice sau științifice, cu condiția că acestea constituie rezultate ale creației intelectuale.

Opere integrante sunt culegerile de opere literare, artistice sau științifice, precum enciclopediile și antologiile, compilațiile altor materiale sau date, indiferent dacă sunt sau nu protejate, inclusiv bazele de date, cu condiția că, din considerentul selectării și aranjării conținutului lor, constituie rezultate ale creației intelectuale.

Obiecte ale drepturilor conexe sunt:

- a) interpretările;
- b) fonogramele;
- c) videogramele
- d) emisiunile organizațiilor de difuziune.

Creații și alte obiecte neprotejate prin dreptul de autor:

- a) documentele oficiale de natură normativă, administrativă sau politică (legi, hotărâri judecătorești), precum și traducерile oficiale ale acestora;
- b) simbolurile de stat și semnele oficiale ale statului (drapеле, steme, decorații, semne bănești);
- c) expresiile folclorice;
- d) noutățile zilei și diverse fapte cu caracter de simplă informație.

AGEPI

Dreptul de autor asupra operelor de serviciu

Drepturile morale asupra unei opere create ca urmare a îndeplinirii unei misiuni încredințate de angajator sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu (operă de serviciu) aparțin autorului acestei opere.

Autorul opereii de serviciu nu are dreptul să interzică angajatorului său să o publice sau să o facă în alt mod accesibilă pentru public.

În lipsa unor prevederi legale sau a unor clauze contractuale contrare, în măsura în care valorificarea opereii este condiționată de misiunea încredințată autorului de a crea această operă, dreptul patrimonial asupra opereii de serviciu aparține angajatorului.

Cuantumul remunerației de autor pentru fiecare mod de valorificare a opereii de serviciu se stabilește în contractul încheiat între autor și angajator.

La valorificarea opereii de serviciu, numele autorului se indică în cazul când acest lucru este posibil realmente. Angajatorul, de asemenea, are dreptul să ceară indicarea numelui său la orice valorificare a opereii de serviciu.

2. Subiecții dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor *sui generis*

Subiecții dreptului de autor

Subiecți ai dreptului de autor sunt autorii și titularii de drepturi.

Autorul este persoana fizică prin a cărei muncă creatoare a fost creată opera.

Titularul de drepturi este persoana fizică (autorul sau altă persoană fizică împuternicită de autor) sau juridică care deține, în mod legal, drepturile patrimoniale.

Subiecții drepturilor conexe

Subiecți ai drepturilor conexe sunt **interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme și organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu**. Drepturile conexe se exercită fără a prejudicia dreptul de autor.

Pentru apariția și exercitarea drepturilor conexe nu este necesară respectarea vreunei formalități. În absența unei probe contrare, persoana fizică sau juridică, al cărei nume sau denumire apare în mod obișnuit pe o imprimare a interpretării, pe o fonogramă, o videogramă sau pe imprimarea unei emisiuni, se consideră interpret, producător de fonogramă sau videogramă, respectiv, organizație de difuziune prin eter sau prin cablu.

Biblioteca de proprietate intelectuală

Subiecții drepturilor sui generis

Subiecți ai drepturilor *sui generis* sunt producătorii unei baze de date care dovedesc că au făcut o investiție substanțială din punct de vedere calitativ și/sau cantitativ în obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului ei.

Prezumția paternității și simbolul protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe

Se consideră autor persoana fizică sub al cărei nume pentru prima dată este publicată opera, în absența unor probe contrare. Nu se consideră autor persoana care a contribuit la crearea operei printr-un aport financiar sau organizatoric.

Autorul este în drept să înregistreze la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală opera sa. Paternitatea aparține persoanei, sub al cărei nume a fost publicată opera, dacă nu există alte dovezi sau până la proba contrară.

Pentru a informa publicul despre drepturile sale, titularul are dreptul să folosească simbolul protecției dreptului de autor, care se aplică pe fiecare exemplar al operei și constă din trei elemente:

- a) litera latină „C” inclusă în cerc;
- b) numele (denumirea) titularului drepturilor exclusive de autor;
- c) anul primei publicări a operei.

Pentru a informa publicul despre drepturile lor, interpreții și producătorii de fonograme/videograme pot indica, pe fiecare exemplar sau ambalaj al fonogramei/videogramei, simbolul protecției drepturilor conexe care constă din trei elemente:

- a) litera latină „P” inclusă într-un cerc;
- b) numele (denumirea) titularului de drepturi conexe exclusive;
- c) anul primei publicări a interpretării, fonogramei, videogramei, emisiunii organizației de difuziune.

3. Conținutul dreptului de autor

Dreptul de autor se constituie din *drepturi morale (personale)* și *drepturi patrimoniale*:

Drepturile morale (personale) ale autorului nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni și sunt imprescriptibile, chiar și în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale:

AGEPI

- dreptul la paternitate;
- dreptul la nume;
- dreptul la respectarea integrității operei;
- dreptul la divulgarea operei;
- dreptul la retractarea operei.

Drepturile patrimoniale exclusive

Autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin:

- a) reproducerea operei;
- b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei;
- c) închirierea exemplarelor operei, cu excepția operelor de arhitectură și a operelor de artă aplicată;
- d) importul exemplarelor operei în vederea distribuirii, inclusiv al exemplarelor confecționate cu consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor;
- e) demonstrarea publică a operei;
- f) interpretarea publică a operei;
- g) comunicarea publică a operei prin eter, inclusiv prin satelit (tele- radiodifuziune) sau prin cablu;
- h) retransmiterea simultană și fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu;
- i) punerea la dispoziție în regim interactiv a operei;
- j) traducerea operei;
- k) transformarea, adaptarea, aranjamentul sau alte modificări ale operei, cu excepția cazurilor când efectuarea unor acțiuni din cele enumerate la lit.a)–k) nu se încadrează în forma de exprimare a operei și pentru care nu pot fi stabilite sancțiuni.

Autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are **dreptul la o remunerație echitabilă**. Quantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor le încheie cu utilizatorii.

Biblioteca de proprietate intelectuală

Drepturile interpreților, producătorilor de fonograme/videograme și organizațiilor de difuziune prin eter și prin cablu

Interpretul are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni:

- a) imprimarea interpretării sale încă neimprimată;
- b) reproducerea imprimării interpretării sale;
- c) distribuirea imprimării interpretării sale;
- d) închirierea imprimării interpretării sale;
- e) comunicarea publică prin eter sau prin cablu a interpretării sale, cu excepția cazului când interpretarea este ea însăși o interpretare tele-, radiodifuzată sau e făcută de pe o imprimare;
- f) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a interpretării sale imprimate.

Producătorul de fonograme/videograme are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința fonogramei/videogramei sale:

- a) reproducerea fonogramei/videogramei;
- b) distribuirea exemplarelor fonogramei/videogramei;
- c) închirierea exemplarelor fonogramei/videogramei;
- d) importul în scopuri de distribuire a exemplarelor fonogramei/videogramei, inclusiv a exemplarelor făcute cu consimțământul producătorului de fonograme/videograme;
- e) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a fonogramei/videogramei;
- f) adaptarea sau orice altă transformare a fonogramei.

Organizațiile de difuziune prin eter și prin cablu au dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința emisiunilor lor difuzate prin eter sau cablu:

- a) imprimarea emisiunii;
- b) reproducerea unei imprimări a emisiunii;
- c) distribuirea imprimării emisiunii;
- d) comunicarea publică prin eter sau prin cablu a emisiunii;
- e) retransmiterea emisiunii;
- f) comunicarea publică a emisiunii în locuri accesibile publicului cu plată pentru intrare;
- g) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a imprimării emisiunii.

Drepturile producătorilor bazelor de date

Producătorul unei baze de date are dreptul să interzică extragerea și/sau reutilizarea conținutului – integral sau a unei părți substanțiale, evaluate calitativ și/sau cantitativ – a acelei baze de date.

4. Termenele de protecție a dreptului de autor, drepturilor conexes și drepturilor *sui generis*

Termenele de protecție a dreptului de autor

- Drepturile patrimoniale exclusive și dreptul la remunerație durează pe tot timpul vieții autorului și pe perioada de 70 de ani după deces, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului autorului.
- Drepturile patrimoniale asupra operei audiovizuale se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor decesului ultimului dintre următorii coautori: realizatorul principal (regizor-scenograf), autorul scenariului (scenarist), autorul dialogului și compozitorul – autorul operei muzicale, special create pentru această operă audiovizuală.
- Drepturile patrimoniale asupra unei opere anonime sau apărute sub pseudonim, cu excepția celei de artă aplicată, se protejează 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al publicării legale a operei.
- Drepturile patrimoniale asupra operei create în copaternitate, cu excepția operei de artă aplicată, se protejează pe parcursul întregii vieți a fiecăruia dintre coautori și 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului coautor-supraviețuitor.
- Drepturile patrimoniale asupra operei de artă aplicată se protejează timp de 25 de ani de la data creării ei, cu excepția modelelor și desenelor industriale neînregistrate conform Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, create în scopul industrial de reproducere, care se protejează timp de 3 ani de la data creării lor.
- Drepturile patrimoniale asupra unei opere nepublicate anterior, după expirarea termenului de protecție a dreptului de autor, se protejează timp de 25 de ani de la data la care opera a fost pentru prima dată publicată sau comunicată în mod legal publicului.
- Termenul de protecție a drepturilor patrimoniale ale persoanelor care editează o publicație critică sau științifică asupra unei opere intrate în domeniul public este de 30 de ani de la data la care publicația a fost pentru prima dată editată legal.

Biblioteca de proprietate intelectuală

Drepturile morale (personale) ale autorului sunt protejate pe un termen nelimitat. După decesul autorului, protecția drepturilor lui morale este exercitată de moștenitori și de organizațiile abilitate în modul corespunzător să asigure protecția drepturilor autorilor. Asemenea organizații asigură protecția drepturilor morale ale autorilor și atunci când aceștia nu au moștenitori sau în cazul stingerii dreptului lor de autor.

Termenele de protecție a drepturilor conexe

- Drepturile interpretului se protejează timp de 50 de ani de la data primei interpretări. Drepturile interpretului la paternitate, nume și dreptul la respectarea integrității interpretării se protejează pe un termen nelimitat.
- Drepturile producătorului de fonograme se protejează timp de 50 de ani de la data primei imprimări a fonogramei.
- Drepturile producătorului de videograme se protejează timp de 50 de ani de la data primei imprimări a videogramei.
- Drepturile organizațiilor de difuziune prin eter și prin cablu se protejează timp de 50 de ani de la prima difuzare a emisiunii de către o asemenea organizație.

Termenul de protecție a drepturilor producătorilor bazelor de date

Dreptul de a extrage și/sau reutilizarea conținutul unei baze de date se protejează pe o perioadă de 15 ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui de finalizare a bazei de date.

Orice modificare substanțială a conținutului unei baze de date, inclusiv orice modificare substanțială rezultând din acumularea completărilor, eliminărilor sau schimbărilor succesive, care indică asupra unei noi investiții semnificative, evaluate calitativ sau cantitativ, permite atribuirea unui termen de protecție propriu bazei de date care rezultă din această investiție.

La expirarea termenului de protecție a drepturilor patrimoniale, opera intră în domeniul public. Operele intrate în domeniul public pot fi valorificate liber, cu condiția respectării drepturilor morale ale autorilor și ale altor titulari și achitării unei remunerații legale.

III. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe

Titularul dreptului exclusiv de autor asupra operei publicate sau nepublicate poate să o înregistreze în registrele oficiale de stat în decursul termenului de protecție a dreptului de autor. Înregistrarea de stat a obiectelor dreptului de

AGEPI

autor și ale drepturilor conexe se efectuează de către AGEPI în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

1. Depunerea cererii de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe

Cererea de înregistrare a obiectului dreptului de autor și drepturilor conexe asupra unei opere publicate sau nepublicate se depune la AGEPI de către solicitant personal sau prin intermediul unei persoane împuternicite prin procură eliberată, în condițiile legii, în decursul termenului de protecție a dreptului de autor.

Cererea completată pe un formular-tip (<http://www.agepi.gov.md/ro/formulare/copyright>), poate fi depusă la AGEPI: direct, prin poștă (corespondență recomandată) sau în format electronic (cu aplicarea semnăturii electronice).

În cazul depunerii cererii direct la AGEPI, odată cu cererea se depun și toate documentele necesare înregistrării. Cererea se consideră depusă din momentul prezentării întregului pachet de documente menționate în Regulamentul de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe. În cazul neprezentării acestor documente, cererea nu va fi acceptată.

În celelalte cazuri de depunere a cererii de înregistrare, materialele anexate la cerere urmează a fi prezentate direct la AGEPI în decurs de 3 zile lucrătoare.

La cerere se anexează:

1) obiectul (opera) propriu-zis sau materialul identificator prezentat spre înregistrare, în două exemplare identice, cu semnătura autorilor pe fiecare pagină. Materialele identificatoare vor fi originale și nu descrieri ale operelor;

2) procura eliberată în condițiile legii, dacă cererea se depune prin intermediul reprezentantului sau de către o terță persoană, împuternicită de autor(i);

3) dovada de plată a taxei, în cuantumul stabilit, sau documentul care confirmă înlesnirea, după caz;

4) copia actelor de identitate ale autorilor;

5) contractul de autor în cazul transmiterii drepturilor patrimoniale, întocmit în conformitate cu art. 30 și 31 din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe;

6) alte documente, precum: copia certificatului de înregistrare a întreprinderii (dacă titularul este o persoană juridică), certificatul de moștenitor, certificatul de deces al autorului (în cazul în care obiectul este înregistrat de către succesorul(ii) de drepturi), documentele ce confirmă înlesnirile la plata taxei pentru pensionari, studenți și invalizi.

2. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe în Registrul de Stat și eliberarea certificatului de înregistrare

În cazul în care cererea îndeplinește condițiile stabilite, AGEPI, în termen de 30 de zile lucrătoare, înscrie datele cu privire la înregistrarea operei în Registrul de Stat și eliberează solicitantului certificatul de înregistrare a obiectului.

Registrul de Stat constituie totalitatea datelor și materialelor aferente, înregistrate în ordine cronologică, cu privire la operele ce constituie obiecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe.

Registrul de Stat se ține în mod manual, în limba de stat, și include:

- 1) numărul de ordine al înregistrării;
- 2) numărul, data înregistrării cererii;
- 3) seria și numărul certificatului de înregistrare;
- 4) denumirea obiectului;
- 5) numele și prenumele autorului(lor), pseudonimul;
- 6) titularul drepturilor patrimoniale;
- 7) documentele anexate cererii de înregistrare.

Datele conținute în Registrul de Stat au caracter public.

După înregistrarea obiectului în Registrul de Stat, cu condiția achitării taxei stabilite, titularului i se eliberează certificatul de înregistrare care va include:

- 1) seria, numărul și data înregistrării în Registrul de Stat;
- 2) denumirea obiectului;
- 3) numele și prenumele autorului(lor), titularului(lor) de drepturi conexe;
- 4) numele (denumirea) titularului drepturilor patrimoniale.

Acest certificat, în caz de litigiu, poate servi drept prezumție a paternității dacă nu se va dovedi contrariul.

Protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare, astfel, nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor: ideile, teoriile, concepțiile, descoperirile științifice, procedeele, metodele de funcționare sau concepțiile matematice ca atare și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare.

IV. Înregistrarea titularilor și eliberarea marcajelor de control

Înainte de a difuza exemplarele de opere și fonograme pe teritoriul Republicii Moldova, pe fiecare dintre acestea sau pe coperta lor se aplică marcajul

AGEPI

de control, care confirmă legalitatea și justetea utilizării exemplarelor de opere și fonograme, pe care este aplicat, și asigură respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, iar lipsa marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme atestă lipsa dreptului de valorificare a acestor exemplare.

1. Modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control

Sunt înregistrate în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control persoanele fizice sau juridice (producătorii și/sau difuzorii exemplarelor de opere și fonograme), care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme, care au depus pentru prima dată la AGEPI cererea pentru obținerea marcajelor de control și față de care a fost luată decizia de a li se elibera aceste marcaje.

Pentru înregistrare, persoanele fizice și juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme prezintă la AGEPI următoarele documente:

- a) cererea, de modelul stabilit (<http://www.agepi.gov.md/ro/formulare/copyright>);
- b) buletinul de identitate sau pașaportul (pentru persoanele fizice);
- c) statutul (pentru persoanele juridice);
- d) certificatul de înregistrare a întreprinderii sau organizației (pentru persoanele juridice);
- e) certificatul de atribuire a codului fiscal (pentru persoanele juridice);
- f) documentul privind domiciliul - pentru persoanele fizice sau privind sediul - pentru persoanele juridice;
- g) contractele de autor și alte acte juridice încheiate cu titularul dreptului de autor și drepturilor conexe asupra operelor sau fonogramelor, în care se indică modalitățile permise de producere și/sau difuzare a exemplarelor de opere și fonograme;
- h) documentele privind adresa spațiilor în care se va desfășura activitatea de producere și/sau difuzare, inclusiv a spațiilor destinate depozitării exemplarelor de opere sau fonograme;
- i) informații privind rechizitele bancare ale solicitantului;
- j) date privind persoanele care le reprezintă (în cazul persoanelor juridice).

Decizia privind înregistrarea sau refuzul înregistrării

În termen de 30 de zile de la data primirii cererii și a documentelor respective, AGEPI este obligată să emită decizia privind înregistrarea sau refuzul înregistrării în Registrul de Stat.

Biblioteca de proprietate intelectuală

Decizia privind refuzul înregistrării se emite în următoarele temeuri:

- a) încălcarea prevederilor Legii nr. 1459-XV din 14 noiembrie 2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme sau ale altor acte normative;
- b) încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe;
- c) prezentarea documentelor sau a materialelor neconforme sau care conțin date false.

Decizia privind refuzul înregistrării poate fi atacată în instanțele judecătorești competente conform procedurii stabilite și nu lipsește persoana fizică sau juridică de dreptul de a depune la AGEPI o nouă cerere de înregistrare după înlăturarea încălcărilor comise.

Certificatul de înregistrare

În baza deciziei privind înregistrarea, după consemnarea informațiilor necesare în Registrul de Stat, AGEPI eliberează solicitantului certificatul de înregistrare de modelul stabilit, care este valabil pe termen de 3 ani de la data eliberării lui. În cazul când în activitatea persoanei fizice sau juridice care produce și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme survin unele schimbări, aceasta este obligată să prezinte la AGEPI documentele respective pentru eliberarea unui nou certificat de înregistrare.

Certificatul de înregistrare poate fi retras, în baza deciziei AGEPI, pe un termen de până la 3 luni, în cazul încălcării repetate de către titularul de drepturi înscris în Registrul de Stat a prevederilor legislației în vigoare. Decizia de retragere a certificatului de înregistrare poate fi atacată în modul stabilit de legislație.

2. Eliberarea marcajelor de control

Marcajul de control conține un cod alfanumeric, compus dintr-o serie din 2 litere și dintr-un număr din 7 cifre. În dependență de suportul material pe care au fost imprimate exemplarele de opere sau fonograme, se stabilesc următoarele serii ale marcajelor de control:

- a) seria „A” - pentru casetele audio (MC);
- b) seria „V” - pentru casetele video (VHS);
- c) seria „D” - pentru compact-discurile de orice format (CD, DVD etc.).

AGEPI eliberează marcajele de control în temeiul propriei decizii, după obținerea de către solicitant a certificatului de înregistrare în Registrul de Stat. Dreptul de a solicita marcaje de control îl au titularii de drepturi asupra exemplarelor de opere și fonograme, care au fost înregistrați în Registrul de Stat al

AGEPI

titularilor marcajelor de control, adică persoanele fizice sau juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme.

Pentru obținerea marcajelor de control, persoanele fizice și juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme sunt obligate să prezinte la AGEPI următoarele documente:

a) cererea de modelul stabilit (<http://www.agepi.gov.md/ro/formulare/copyright>), în care se indică:

- denumirea operei și fonogramei imprimate în limba originalului;
- tipul suportului material pe care este imprimată opera sau fonograma;
- numele (denumirea) titularului dreptului de autor și drepturilor conexe;
- numărul exemplarelor de opere și fonograme;
- alte informații;

b) contractele de autor și alte acte juridice încheiate cu titularul dreptului de autor și drepturilor conexe asupra operei sau fonogramei în care se stipulează modalitățile autorizate de producere și/sau difuzare a exemplarelor de opere și fonograme;

c) documentele vamale ce confirmă importul exemplarelor de opere sau fonograme în Republica Moldova;

d) documentele ce confirmă producerea în Republica Moldova a exemplarelor de opere sau fonograme;

e) documentele ce confirmă proveniența exemplarelor de opere sau fonograme.

Decizia privind eliberarea sau refuzul eliberării marcajelor de control

În termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii, AGEPI este obligată să emită decizia privind eliberarea sau refuzul eliberării marcajelor de control.

În temeiul deciziei privind eliberarea marcajelor de control, solicitantul achită pentru eliberarea unui marcaj de control 0,5 lei moldovenești și obține marcajele de control cu seriile și numerele corespunzătoare, precum și adeverința de modelul stabilit ce atestă obținerea acestor marcaje.

Decizia privind refuzul eliberării marcajelor de control se emite în următoarele temeuri:

Biblioteca de proprietate intelectuală

a) încălcarea prevederilor Legii nr. 1459-XV din 14 noiembrie 2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme sau a altor acte normative;

b) încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe;

c) prezentarea de către solicitant a documentelor sau a materialelor neconforme sau cu date false.

Decizia privind refuzul eliberării marcajelor de control poate fi atacată în instanțele judecătorești competente conform procedurii stabilite și nu lipsește persoana fizică sau juridică de dreptul de a depune la AGEPI o nouă cerere de eliberare a marcajelor de control după înlăturarea tuturor încălcărilor comise.

Aplicarea marcajelor de control

Marcajele de control se aplică pe exemplarele de opere și de fonograme de către titularii de drepturi înscrși în Registrul de Stat pe fiecare copertă a exemplarului de operă sau fonogramă.

Pe exemplarele de opere sau fonograme importate marcajele de control se aplică, la solicitarea importatorului, după perfectarea documentelor vamale de import, înainte de difuzarea acestor exemplare.

Pe exemplarele de opere sau fonograme destinate exportului marcajele de control se aplică, la solicitarea exportatorului, până la perfectarea documentelor vamale de export.

La perfectarea documentelor pentru exportul exemplarelor de opere sau fonograme, autoritățile vamale sunt obligate să solicite prezentarea de către exportatori a documentelor care certifică obținerea marcajelor de control și aplicarea acestora pe exemplarele exportate.

Difuzarea exemplarelor de opere și fonograme fără aplicarea marcajelor de control este interzisă.

V. Transmiterea drepturilor patrimoniale

Autorii sau alți titulari ai dreptului de autor pot transmite prin **contract de cesiune** drepturile patrimoniale exclusive, precum și dreptul la remunerația de autor. În urma unei asemenea cesiuni, titular de drepturi devine cesionar.

Drepturile patrimoniale exclusive pot fi transmise, de asemenea, prin acordarea de **licențe exclusive** sau **neexclusive**. Dacă în contractul de licență nu se stipulează expres că licența este exclusivă, aceasta se consideră neexclusivă.

AGEPI

Licența exclusivă prevede transmiterea dreptului de valorificare a operei în limitele stabilite de această licență numai licențiatului. Licențiatul, de asemenea, are dreptul, în limitele stabilite de licență, să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.

În cazul unei licențe neexclusive, licențiatul poate, în limitele stabilite de această licență, valorifica opera ca și persoanele care au obținut dreptul de valorificare a acesteia. Licențiatul nu are dreptul să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.

Condițiile și forma contractului de autor

Contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să prevadă:

- modul de valorificare a operei (dreptul concret care se transmite prin acest contract),
- termenul de valabilitate,
- teritoriul de acțiune a dreptului,
- cuantumul remunerației sau baza de calcul a acesteia pentru fiecare tip de valorificare a operei,
- condițiile și termenul de plată ale remunerației,
- alte clauze pe care părțile le consideră esențiale.

În cazul în care în contractul de autor lipsește clauza privind teritoriul pe care se exercită dreptul, dreptul transmis prin acest contract se exercită numai în limitele teritoriului Republicii Moldova.

În cazul în care în contractul de autor care prevede acordarea unei licențe nu este indicat termenul său de valabilitate, contractul de autor se consideră încheiat pe un termen de 3 ani de la data încheierii, dacă se referă la valorificarea unei opere fără modificări, și pe un termen de 5 ani, dacă se referă la valorificarea unei opere adaptate sau altfel modificate ori traduse.

La solicitare, AGEPI poate întocmi proiectul unui contract de autor (*Modelul 1-3, Anexă*).

VI. Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe. Formele răspunderii juridice

Orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

Biblioteca de proprietate intelectuală

Orice exemplar al obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* a cărui reproducere, import, distribuire, închiriere sau împrumut atrage încălcarea acestor drepturi se consideră contrafăcut.

Depozitarea în scopuri comerciale a exemplarelor obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor

Orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al drepturilor *sui generis* are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru apărarea drepturilor sale.

Proceduri judiciare în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor *sui generis* pot fi inițiate:

- a) de titularii de drepturi sau de autoritățile abilitate cu protecția drepturilor acestora;
- b) de alte persoane care beneficiază de astfel de drepturi, în special de licențiați;
- c) de organizațiile de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe;
- d) de organizațiile profesionale de apărare și de alți reprezentanți ai titularilor de drepturi și ai licențiaților.

Încălcarea drepturilor de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor sui generis atrage, după caz, răspundere civilă, contravențională sau penală.

Răspunderea civilă

În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor *sui generis*, persoanele care sunt în drept pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Instanța de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea:

- a) restabilirii situației existente până la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;

AGEPI

- b) recuperării pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată;
- c) perceperii profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile;
- d) achitării unei compensații de la 500 până la 500000 de lei pentru dreptul încălcat.

Răspunderea contravențională

- ✓ Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe prin:
 - a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;
 - b) închirierea, schimbul sau altă formă de punere la dispoziția terților cu titlu gratuit sau oneros, precum și depozitarea în scopurile menționate sau altă valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, în momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi;
 - c) comercializarea sau oferirea spre comercializare, închirierea, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora destinate pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet;
 - d) indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care-l poate induce în eroare pe beneficiar;
 - e) aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control, altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control, pe exemplarele de operă ori de fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi;
 - f) modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, indicate de titularul drepturilor respective; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației privind administrarea dreptului de autor și a

Biblioteca de proprietate intelectuală

drepturilor conexe; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe;

g) însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate:

→ se sancționează cu amendă de la 1600 până la 2000 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 4000 până la 5000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

✓ Falsificarea, producerea, distrugerea, utilizarea, depozitarea, transportarea sau comercializarea ilicită a marcajelor de control:

→ se sancționează cu amendă de la 2000 până la 2400 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 5000 până la 6000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

✓ Distrugerea din neglijență a originalului operei științifice, literare, de artă plastică, de sculptură, de arhitectură, a manuscrisului sau a variantei definitive a originalului fonogramei sau al operei audiovizuale:

→ se sancționează cu amendă de la 2400 până la 3000 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 6000 până la 7000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere¹.

Răspunderea penală

✓ Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, dacă este în proporții mari (se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală de o persoană sau de un grup de persoane care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 50 000 de lei), săvârșită prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

¹ Art. 96 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/24.10.2008, modificat prin Legea nr. 115 din 23.06.2011, în vigoare din 05.08.2011

AGEPI

b) închirierea, schimbul sau altă formă de punere la dispoziția terților cu titlu gratuit sau oneros, precum și depozitarea în scopurile menționate sau altă valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, în momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi;

c) comercializarea sau oferirea spre comercializare, închirierea, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora destinate pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet;

d) indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care-l poate induce în eroare pe beneficiar;

e) aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control, altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control, pe exemplarele de opere ori de fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi;

f) modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, indicate de titularul drepturilor respective; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației privind administrarea dreptului de autor și a drepturilor conexe; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe;

g) însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate:

→ se pedepsește cu amendă în mărime de la 16 000 până la 20 000 de lei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 până la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 40 000 până la 80 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani.

✓ Marcarea, comercializarea, importarea, exportarea, transportarea sau depozitarea ilegală a marcajelor de control, falsificarea acestora, care au cauzat daune în proporții mari:

→ se pedepesc cu amendă în mărime de la 40 000 până la 80 000 de lei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 până la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 40 000 până la

Biblioteca de proprietate intelectuală

120 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani.

✓ Acțiunile expuse anterior, săvârșite:

a) de două sau de mai multe persoane;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) prin constrângere fizică sau psihică;

d) în proporții deosebit de mari (de la 100 000 lei):

→ se pedepsesc cu amendă în mărime de la 80 000 până la 100 000 de lei sau cu închisoare de la 3 până la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 160 000 până la 200 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice².

VII. Taxe

Nomenclatorul* ***serviciilor cu semnificație juridică în domeniul*** ***protecției obiectelor proprietății intelectuale***

Nr. d/o	Denumirea serviciilor	Tariful, euro
VI. Dreptul de autor și drepturile conexe		
52.	Examinarea cererii de înregistrare a unei opere literare, dramatice, științifice, muzicale:	
	<i>a) pentru o pagină tipărită</i>	0,1
	<i>b) pentru o pagină manuscris</i>	0,2
53.	Examinarea cererii de înregistrare a unei opere de artă plastică, fotografică, de artă decorativă și aplicată sau de arhitectură, urbanistică și de artă horticolă:	
	<i>pentru o fotografie, desen sau imagine</i>	0,2
54.	Examinarea cererii de înregistrare a unei opere audiovizuale, opere coregrafice, pantomime, emisiune televizată sau videograme: <i>pentru un suport material (CD-R, DVD-R, VHS)</i>	10
55.	Examinarea cererii de înregistrare a unei fonograme, interpretări sau a unei emisiuni radio: <i>pentru un suport material (CD-R, DVD-R)</i>	5
56.	Examinarea cererii de înregistrare a unui program pentru calculator, bază de date	
	<i>pentru un suport material (CD-R, DVD-R)</i>	50

² Art. 185¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/18.04.2002, în redacția Legii nr. 115 din 23.06.2011, în vigoare din 05.08.2011.

AGEPI

57.	Examinarea și înregistrarea contractului de licență, de cesiune a drepturilor (inclusiv înscrierea modificărilor în Registru), pentru un obiect al dreptului de autor sau al drepturilor conexe	10
58.	Înregistrarea și eliberarea certificatului de înregistrare:	
	a) privind un obiect al dreptului de autor sau al drepturilor conexe	6
	b) al titularului marcajelor de control	6
59.	Eliberarea duplicatului certificatului de înregistrare/adeverinței de modificare a titularului de drepturi patrimoniale	4

Note:

1. Achitarea tarifelor se efectuează la contul AGEPI, cu excepția tarifelor stabilite la punctele 62-64 și 68-71, care se efectuează la contul Comisiei de Stat a Republicii Moldova pentru Testarea Soiurilor de Plante, după cum urmează:

a) persoanele fizice și juridice cu domiciliul și, respectiv, sediul în Republica Moldova, achită tarifele stabilite în lei moldovenești, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu euro la data plății;

b) persoanele fizice și juridice străine cu domiciliul și, respectiv, sediul permanent în străinătate achită tarifele în euro sau în cantumuri echivalente acestora în lei moldovenești, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu euro la data plății.

5. Persoanele cu dizabilități, pensionarii neîncadrați în câmpul muncii, veteranii de război în sensul legislației cu privire la veterani, participanții la lucrările de lichidare a consecințelor catastrofei de la Cernobil, elevii, studenții (secția de zi), masteranzii, doctoranzii, militarii în termen (ostașii și sergenții) se scutesc de plata tarifelor stabilite la punctele 1, 2, 45-50, 52-56, 58 și 60 din prezentul Nomenclator.

9. Persoanele care beneficiază de reduceri sau care sunt scutiți de achitarea tarifelor în conformitate cu punctul 5 din note vor prezenta actul care confirmă acest drept la data achitării tarifului. În cazul întreprinderilor mici și mijlocii se prezintă rapoartele financiare, valabile până la 31 martie a anului următor celui de gestiune sau certificatul de înregistrare pentru primul an de activitate. Prezentarea actului care confirmă dreptul de a beneficia de reduceri sau de scutire de achitarea tarifelor în conformitate cu punctul 5 din note nu poate servi drept temei la restituirea tarifelor achitate anterior în sensul reducerii acestora.

11. Pentru efectuarea, în regim de urgență, a procedurilor prevăzute în punctele 2, 26, 27, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58 și 95 din prezentul Nomenclator, tariful se majorează cu 100%. La calcularea cantumului tarifelor conform prezentului punct, nu se aplică prevederile punctului 5, precum și reducerile stabilite în note.

12. Tariful se consideră achitat la data transferării integrale a cantumului stabilit conform prezentului Nomenclator.

* Extras din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13 august 1997, cu modificările și completările ulterioare.

Modelul 1

CONTRACT DE AUTOR

“ _____ ” _____ 20__

mun. Chișinău

_____, numit în continuare - “Beneficiar”, pe de o parte, și _____, numit în continuare - “Autor”, pe de altă parte, au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul transmite Beneficiarului toate drepturile patrimoniale exclusive/ neexclusive de autor prevăzute de art. 11. al Legii nr. 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, asupra textului și muzicii pieselor cu nr. 2, 3, 6, 8, 10, 13 din albumul, alcătuit de către _____, cu titlul “ _____ ” (denumită în continuare - Operă).

1.2. Pentru folosirea drepturilor transmise asupra Operei Autorului, conform p.1.1, Beneficiarul se obligă să achite Autorului remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.1. Autorul se obligă să nu transmită drepturile, prevăzute de pct. 1.1 al prezentului contract, terților pentru folosirea lor în aceleași scopuri, prevăzute de prezentul contract.

2.2. Autorul se obligă, în caz de necesitate, să efectueze, pentru o remunerație suplimentară convenită de părțile semnatare ale prezentului contract, lucrul necesar de modificare a operei sale în corespundere cu cerințele Beneficiarului.

2.3. Beneficiarul se obligă să nu încalce drepturile personale ale Autorului.

2.4. Beneficiarul se obligă să indice numele și prenumele Autorului în calitate de autor al xxxxxx, în cazurile de valorificare în orice mod a Operei Autorului.

2.5. Pentru folosirea drepturilor patrimoniale transmise asupra Operei Autorului, Beneficiarul achită Autorului o remunerație unică de autor în mărime

AGEPI

de _____ lei. Plata integrală a sumei indicate se efectuează în numerar în timp de 10 zile după semnarea prezentului contract.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă aceasta a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînviș (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, răscoalelor etc.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii acestuia.

4.2. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde până la expirarea termenului de protecție a dreptului de autor.

4.3. Prezentul contract este valabil pe teritoriul întregii lumi.

4.4. Prezentul contract este întocmit în două exemplare, fiecare din care are o forță juridică egală și din care unul se păstrează la Beneficiar, iar celălalt - la Autor.

5. Adresele juridice și datele părților

6. Semnăturile părților

Modelul 2

**CONTRACT
de editare a operelor literare originale**

or. _____ “ _____ ” _____ 20 ____

Editura _____,
numită în continuare “Editura”, în persoana directorului _____
_____, pe de o parte, și titularul dreptului de autor _____
_____, numit în continuare “Autor”, pe de altă
parte, au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul acordă (sau se obligă să elaboreze și să acorde) Editurii, pe un termen de ____ ani din ziua acceptării, dreptul exclusiv de editare și reeditare a operei sale _____, numită în continuare “Operă”, în limba _____, volumul _____ coli de autor (versuri), pentru difuzare în (țara) _____.

Notă: O coală de autor reprezintă unitatea de măsură a operei ce se editează, egală cu 40000 semne de tipar, la editarea versurilor egală cu 700 versuri, la editarea materialului grafic (desene, diagrame, tabele, note muzicale etc.) - cu 3000 cm². Semne de tipar sunt considerate literele, semnele de punctuație, cifrele etc., precum și fiecare interval dintre cuvinte.

1.2. Pentru folosirea drepturilor acordate, Editura se obligă să achite Autorului remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.1. Autorul se obligă să predea Editurii Opera definitivată (sau să expedieze prin poștă) până la data de “ _____ ” _____ 20 ____ în _____ exemplare (manuscrisul a fost prezentat însoțit de anexele: materialul bibliografic, tablele de materii, ilustrațiile, glosarul, sursele din care se reproduc anumite texte).

2.2. Manuscrisul semnat de Autor se prezintă în două exemplare, fiind sub formă de text tipărit, cules cu 2 intervale între rânduri, cu 28-30 rânduri pe o pagină de tip standard, având până la 60 de simboluri într-un rând.

AGEPI

2.3. Opera, creată de două sau mai multe persoane (opera colectivă), semnată de către toți coautorii se prezintă în întregime.

2.4. Editura se obligă să examineze manuscrisul prezentat în termen de 30 de zile, având dreptul să prelungească acest termen cu 4 zile pentru fiecare coală de autor și să comunice în scris Autorului despre acceptarea sau neacceptarea Operei în baza temeiurilor prevăzute de prezentul contract, sau despre necesitatea introducerii unor modificări și corectări în Operă cu indicarea concretă a esenței modificărilor necesare a fi introduse în Operă în limitele clauzelor prezentului contract.

2.5. Editura este în drept să refuze editarea manuscrisului în legătură cu necorespunderea lui editării din motive, ce țin de conținutul Operei, fără a trimite Opera la recenzie, dar motivând refuzul.

2.6. Editura nu are dreptul să facă, fără consimțământul în scris al Autorului, modificări Operei sau denumirii acesteia, să schimbe numele Autorului, să completeze Opera cu ilustrații, prefețe, postfețe, comentarii etc.

2.7. Autorul se obligă să introducă, după predarea manuscrisului, modificările solicitate de Editură (corectări, completări, prescurtări etc.), dacă ele se încadrează în condițiile stipulate în prezentul contract. În acest caz, părțile stabilesc de comun acord un nou termen de predare a manuscrisului.

2.8. Autorul are dreptul, precum și obligația, dacă aceasta o solicită Editura, să efectueze, fără plată, corectura în șpalt sau pagini și să restituie textul integral sau în tranșe de patru coli de autor pe zi.

2.9. Editura are dreptul și obligația să publice Opera:

- prima ediție - în termen de ___ luni de la data acceptării Operei, cu un tiraj de _____ cărți;

- reeditări cu un tiraj de _____ cărți.

2.10. Până la expirarea termenului prezentului contract Editura este în drept să refuze reeditarea Operei. În acest caz, Editura este obligată să informeze în scris Autorul. Refuzul în scris al Editurii de a reedita Opera îi acordă Autorului dreptul să dispună de Operă după cum crede de cuviință.

Biblioteca de proprietate intelectuală

2.11. La cererea Editurii, Autorul trebuie să prezinte un certificat, care să ateste faptul că Opera nu a fost scrisă ca rezultat al unei misiuni de serviciu.

2.12. Editura se obligă să ofere Autorului, fără plată _____ exemplare de carte (broșură) la apariția primei tranșe și câte _____ exemplare din edițiile ulterioare.

2.13. Până la expirarea termenului de valabilitate a prezentului contract, Autorul se obligă să nu autorizeze, fără acordul Editurii, publicarea integrală sau parțială a Operei indicate în pct. 1. În caz contrar, Autorul va restitui Editurii onorariul, inclusiv avansul primit.

2.14. Editura are dreptul să transmită, parțial sau integral, drepturile și obligațiile sale, prevăzute în contract, altor instituții editoriale din Republica Moldova, informând despre aceasta Autorul în termen de _____ zile din momentul efectuării transmiterii.

2.15. Editura se obligă să imprime pe fiecare exemplar al cărții editate, într-un loc vizibil, semnul protecției dreptului de autor prezentat prin © (litera latină C încadrată într-un cerc), numele Autorului (pseudonimul), anul primei ediții.

2.16. Editura se obligă să indice numele și prenumele (pseudonimul) Autorului în calitate de autor al Operei pe fiecare exemplar al Operei publicate și să nu încalce alte drepturi morale și patrimoniale ce îi aparțin Autorului.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. Dacă, din motive ce nu depind de Autor, Opera nu va fi publicată în termenele prevăzute la pct. 2.9, Autorul este în drept să rezilieze contractul, păstrând onorariul primit.

3.3. Autorul este responsabil în deplină măsură de conținutul operei, aprobă originalul operei pentru tipar cu inscripția „Bun de tipar” pe prima pagină a machetei și cu semnătura sa pe fiecare pagină din machetă.

AGEPI

3.4. Părțile garantează compensarea deplină a daunelor și clauzelor penale, care vor fi suportate de o parte în cazurile de neîndeplinire a clauzelor prezentului contract de către cealaltă parte.

3.5. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă ea a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînviins (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, răscoalelor.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii acestuia.

4.2. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde până la “_____” _____ 20____.

4.3. Prezentul contract este valabil numai pe teritoriul Republicii Moldova.

5. Adresele juridice și datele părților

6. Semnăturile părților

Modelul 3

CONTRACT DE AUTOR

“ _____ ” _____ 20__ mun. Chișinău

_____, în continuare -
“Interpret”, pe de o parte, și _____,
în continuare - “Autor”, pe de altă parte, au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul îi transmite Interpretului drepturile patrimoniale exclusive/neexclusive asupra operei sale (muzică) sub denumirea _____ (denumită în continuare - “Operă”) și anume de a:

- a) reproduce Opera;
- b) difuza exemplarele Operei, inclusiv prin comercializare, închiriere și prin alte modalități;
- c) de a importa exemplarele Operei pentru difuzare, inclusiv a exemplarelor Operei confecționate cu permisiunea Autorului sau a altui titular al dreptului de autor;
- d) demonstra public Opera;
- e) interpreta public Opera;
- f) comunica public Opera;
- g) traduce Opera;
- h) prelucra, adapta, efectua aranjamentul și alte asemenea modificări ale Operei.

1.2. Pentru folosirea drepturilor transmise asupra Operei, Interpretul se obligă să achite Autorului remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.1. Autorul îi transmite Interpretului sub recipisă două exemplare ale Operei sale, până pe data de “ ____ ” _____ 20 ____.

2.2. Autorul se obligă să nu transmită drepturile, prevăzute de pct. 1.1 al prezentului contract, terților pentru folosirea lor în aceleași scopuri, prevăzute de prezentul contract.

2.3. Toate celelalte drepturi asupra operelor sale îi aparțin Autorului.

2.4. Autorul se obligă în caz de necesitate să efectueze, pentru o remunerație suplimentară convenită de părțile semnatare ale prezentului contract, lucrul necesar de modificare a operei sale în corespundere cu cerințele Interpretului.

2.5. Interpretul se obligă să păstreze integritatea operei, fără a încălca drepturile personale ale Autorului.

2.6. Interpretul se obligă să indice numele și prenumele Autorului în calitate de autor al versurilor în cazurile de folosire în orice mod a Operei Autorului.

2.7. Pentru folosirea drepturilor patrimoniale transmise asupra Operei, Interpretul achită Autorului o remunerație unică de autor în mărime de _____ lei. Plata integrală a sumei indicate se efectuează în numerar în timp de _____ zile după semnarea prezentului contract.

2.8. Interpretul este în drept, fără acordul Autorului, să transmită terțelor persoane o parte sau toate drepturile exclusive, obținute de la Autor.

2.9. Interpretul se obligă, în cazul transmiterii drepturilor și obligațiilor sale terțelor persoane, să-l anunțe pe Autor în scris despre acest fapt în termen de _____ zile din momentul transmiterii drepturilor și obligațiilor sale terțelor persoane.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. În cazurile de neîndeplinire sau îndeplinirii neconforme a clauzelor prezentului contract de una din părți, cealaltă parte are dreptul de a rezilia

Biblioteca de proprietate intelectuală

contractul, înștiințând cealaltă parte în termen de nu mai puțin de _____ zile până la data rezilierii contractului. În timpul acestei perioade părțile efectuează plățile reciproce.

3.3. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă aceasta a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînvins (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, răscoalelor.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii acestuia.

4.3. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde până la " _____ " _____ 20____.

4.4. Prezentul contract încetează la data indicată în pct. 4.3. sau prin acordul comun al părților.

4.5. Prezentul contract este valabil pe teritoriul întregii lumi.

5. Adresele juridice și datele părților

6. Semnăturile părților

Cuprins

I. Date generale	3
1. Convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe la care Republica Moldova este parte	3
2. Directive europene în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe	4
3. Legislația Republicii Moldova în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe	5
II. Noțiuni și dispoziții generale privind dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile <i>sui generis</i>	6
1. Obiectele protejate de dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile <i>sui generis</i>	6
2. Subiecții dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor <i>sui generis</i>	8
3. Conținutul dreptului de autor	9
4. Termenele de protecție a dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor <i>sui generis</i>	12
III. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe	13
1. Depunerea cererii de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe.....	14
2. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe în Registrul de Stat și eliberarea certificatului de înregistrare	15
IV. Înregistrarea titularilor și eliberarea marcajelor de control	15
1. Modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control	16
2. Eliberarea marcajelor de control	17
V. Transmiterea drepturilor patrimoniale	19
VI. Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe. Formele răspunderii juridice	20
VII. Taxe	25
Anexă	27